

თავითღ ქვეყნის ფაშისტებს აქვთ თავისი სახელწოდება.

„შავი ხალატიანები“ იტალიის ფაშისტებია. „შავი“ კოგორც სიმბოლო რეაქციის და სიკვდილისა. ამაში ისახებდა ძველი ტომის ტირანობა, რაც ხასიათებს მსოფლინის იტალიას.

„კა-კლ-კლანს“ ამერიკის ფაშისტური სამხედრო ორგანიზაციის სახელწოდება—სიმბოლოა ამერიკის იმპერიალისტურ-მილიტარისტულ ზრახვებისა. „მსოფლიოს დაპყრობა (იარაღით)“, —აი მათი დევიზი.

„ფოლადის მუხარადი“ —ძველი, ისტორიული ტანსაცმელი, რომელიც სხეულს ტყვიისაგან იფარავს. — ე. ი. თავისი ტყვის გადარჩენა. ასე ცდილობს ყოველთვის დამარცხებული გერმანიის ხომ შეეცლებას უკუიზიდენ (და უპირებს საფრანგეთს).

„ფუზფაზგაზი“ —ინგლისის ფაშისტებია. (ჩვენ ამ შემთხვევაში სწორედ ეს უკანასკნელი გვაინტერესებს).

შუაღი არის თავის ქალას ერთი (წინა) ნაწილი. თქმულებაა—ვისაც დიდი შუღლი აუქვს, მას დიდი ტენიცი (—ჭკუა) აქვსო.—მაგრამ ამ თქმულებას ბევრი დასცინის—მასე რომ იყოს, კამეჩი ყველაზე უფრო ჭკვიანი იქნებოდაო,—რადგან მასავით დიდი შუღლი სხვა სულიერის არა აქვს.

მართი რახ აშკარაა: თუ აღმამის ჭკუა აქვს, იგი, მართლაც—და უნდა იყოს თავში შუღლიანი მოთავსებული. ეს იქნებდნენ სიხს, რომ აღმამიანი ხზორად დადიქორების და სერიოზული საკითხის გაღწევების დროს, შუღლზე მიიღებს თითს, რომ ტენის შეების და აბოაქმელის იგი. მაგრამ, თუ შუღლის იქით სიცარიელება, ცხადია: შუღლზე თითის მიდება საქმის ვერ უშველის.

ამირაზ არც ვასკვირია, თუ ბოლდუნს და ჩემბერლენს ვერ უშველა შუღლზე თითის მიღებამ,—და ჩვენთან გასწავლტის ყოველგვარი კავშირი.

აქ კიდევ ერთი ფარემოება არის მისალები: რამდენადაც მაგარია შუღლი თავისი სქელი კანით, იმდენად შეუძლებელია შერჩენება და ჭკუის ამოჭრება. შეიძლება ამან შეუშალა ხელი ინგლისის დღევანდელ მესვეურთა-მაგრამ, ჩვენს დროს რწმენით, აქ დამნაშავეა შუღლის იქეთი სიტალიევი.

ამოგზამ:—თავლი სულის სარკეთაო,—ე. ი. აღმამინის შინარაობა გამოიხატება თვალგზამში. დღე, ასე იყოს; ეხლა ამ წერილის წერის დროს ჩვენ არ გვცალია ამაზე ვიდევით. მაგრამ თუ აღმამიანი ორივე თვალგზამით ბრმა არის,—როგორ გინდათ გაიგოთ მისი სულიერი მდგომარეობა-შინარაობა? სწორედ ასეთ შემთხვევასთან ვეკვს საქმე.

ჩამხარაზ-ბოლდუნის დასახსათებლათ ჩვენ ვერ გამოვადგება მათი თვალგზამი, რომლებიც არა თუ შორმჭერეტენის არიან, არამედ, პირიქით: იმასაც კი ვერ ხედავენ, თუ რა ხდება თვით ინგლისში. ამას ისიც ემატება, რომ ჩემბერლენს ცალ თვალზე არასოდეს არ აშორებს მონოკლს.

ისევ სჯობია მათ შუღლს დავაკვირდეთ მაგრამ უხერხულბა იმაშია, რომ, როგორც ყველა კონსერვატორებს, ამათაც შუღლი მაგარი აქვთ. (ამიტომაც ჭკვიათ: „შუღლ-მაგრები“).

ჩაბრძ უწოდებენ ინგლისის კონსერვატორები თავისთავს: „შუღლმაგრებს“?—აი საკითხი, რომელიც ჩვენ გვაინტერესებს და, სხვათა შორის, დღემდღ არ ყოფილა გამორკვეული.

უნდა ითქვას, რომ ეს სახელწოდება მათთვის ზედმიწეინით შესაღარი და დამახასიათებელია.

შუღლის სიმავრე, სიტლანქე სჭირათ მათ იმისათვის, რომ ცხოვრების სამართლიან და სწორი გზით მიმდინარეობას წინ აღუდგენ თავიანთი მაგარა შუღლებით მართალია: ეს პრინციპული საშუალებაა ბრძოლისა. მაგრამ მათი სურვილიც ხომ ეს არის, რომ ცხოვრება უკან დააქანონ და წარსულის უფსკრულში გადმოხეონ? ბრძოლის ეს საშუალება დღეს დაარჩებია მხოლოდ ოთხდენს სულღმებულბში, რომლებთანაც, აღზაღ, მათ დიდი ნათესაურო კავშირი აქვთ.

ამბარაზ არის სიმავრე (და ამ სიმავრეს საბჭოთა კავშირი ჭკვიან, რომლის ადებს ცდის დროს ისინი თავიანთი „მაგარ“ შუღლს მამჭრევეენ წინ სიმავრეს. მაშინ კი მხოვლებიან, რომ „მაგარ“ შუღლის სიმავრეზე უფრო მაგარი სიმავრე არსებობს.*).

აზის გარდა შუღლის სიმავრე საჭირია სხვა მისაზრებითაიც.

მაგარ შუღლს სინდისი არ აწუხებს. ამიტომაც იყო, რომ პალატაში შეკითხვებზე მათ სირცხვილის სიწითლე არ უჩრმნათია.

და ეს არც ვასკვირია: ყოველგვარი სიწითლის წინააღმდეგი არიან, თუ გინდეს ეს სიწითლე სინდისისაგან იყოს. სიწითლის თავიდან ასაკლებლად, სინდისისაც ვერძევიან, თუმცაღა რა ბრძოლა უნდათ, როცა ასეთი მათ არც გაანიათია.

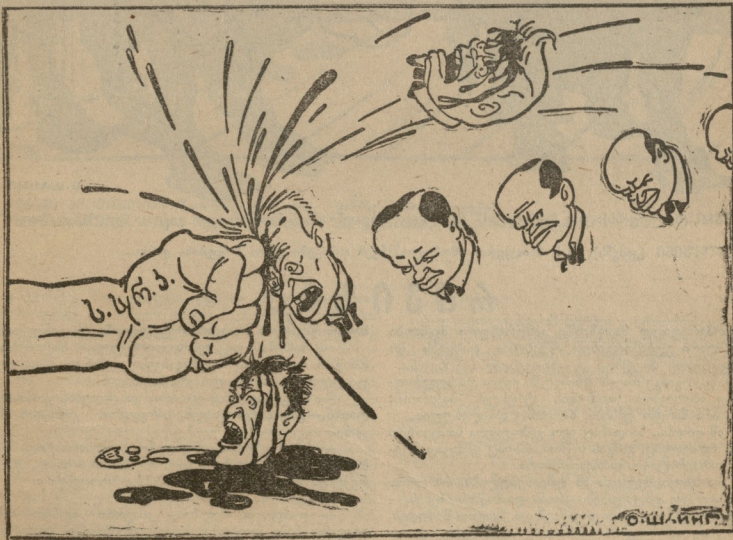
*) აი დაიბი ამ ჩემს ფეხებზე... სრულებითაც არ ვწუხდები, თუ ეს მართლა მოხდება“—ო.

რაც მოგვივა ღავითაო, ყველს უენი თავითაო

ამგორგენ:—აბა, მათ უშუბითო, ტყუილათ ზომ არ ვხავეს ყუბალი მხაბარი!

უმგორგვითის, და, როგორც ვხედავთ, მათარ აუაჰმს ტაქილი შაქარი.

ტყუილი იხაღი აქეთ ინგლისის კონსერვატორებს თავიანთი „მაგარი“ შუბლის. აი, ნიმუშიც—(ღებუა): „ლონდონი, 4 იენიხი. ინგლისის გარეშე საქმეთა მინისტრმა—ჩემბერლენმა ავტონომილით მგჯაგრობის დროს თავი გაიტეხა“. მაშასადამე: არც ისე „მაგარი“ შუბლი ქონებია „ბატონ“ ჩემბერლენს, როგორც თვითონ იცეხნის! აბა, რატომ ვერ დაიკვა შუბლმა თავი გატეხისაგან? ალბად, ცარიელი გოგრა (ბირთვი) უფრო ადილიად ტყდება, ვიდრე საესე. ავტონომილის თელეების (ბორბლები) ტრიალმა თავი

გაუტეხა „ბატონ“ ჩემბერლენს. (მონაწილე ვართ მისი გჰა მო ინგლისის მუშათა კლასის სიხარულისა). მაგრამ ეს არაფერია: გატეხილ თავის მორჩენა ეჭი მებს ადილიათ შეუძლიათ... მაგრამ თავი ხომ კისერს აბია? ცხოვრების ჩარხის ტრიალი კისერსაც მოსტენს „ბატონ“ ჩემბერლენს... მაშნ კი მსვერ უშველის ვერც ისეთი ცნობილი ეჭი-ბაში, როგორც არის მაკლონაღლი.

ისილი.

„კომპილენი-მეტოქენი“

O. შახიძე

კამენი (ბოლდენს): რას მიჰპარავთ? რას მიედ-მოედლებით? გინდა მართლათ ვიცილო მაგი შენი „მაგარი“ მუბლი?
 ბოლშევი (კამენს): რას მიბღვერი, მშობილო?! ჩვენ ორივენი ერთი მთავრება ვართ...

რ ე ვ ი ზ ი ა

ყოპორტატულ მალაზამე გახურებული მუშაობა იყო. მუშტარი გულმოდინეთ აწვებოდა დაზგებს და გულმოდინეთვე ასალებდა ფასდაკლებულ საქონელს. მალაზის გამგე თავის კაბინეტში იჯდა და სულმოუ-თქმულად აბოლებდა თამაქის ტრესტის პაპიროსს, რომლის არა მარტო ფასები, ხარისხიც დაკლებულია. აი, ამ დროს... საიდანაც იყო გამოტყვერა სარევიზოა ყომისია, რომელსაც, გამგის თქმით, რალაც ეშმაკად მოე-პრიინა კოპორტატის დათვლიერება. — რა ზუსტი შეუჯდა ამ შეჩვენებულებს, რა დროს რევიზია,ალბათ უმუშევრები არიან და საქმეს იჩენენ,— უკმაყოფილო ჩაილაპარაკა გამგემ და ზანტად წამოღდა. მობრძანდით, ამხანაგებო!—მიმართა სტუმრებს ღიმი-ლით,—ვახოვით დაბრძანდით. ამ ფასების დაკლებას კამ-პანიამ პირდაპირ საგონებელში ჩავყავდით. მართალია: ჩვენი საერთაშორისო ეკონომიური პოლიტიკა ამახ მომ-თხოვს, მაგრამ, ხომ იცით, ამასაც დიდი შრომა სჭირდება. სარევიზოა კომისიის წევრები ჩაწყვიდენ მაგიდის გასწვრივ. — აბა, როგორ არის დირექტივის შესრულების საქ-მე?—იკითხა კომისიის თავმჯდომარემ. — დირექტივის? ახლაც მოგახსენებთ... ივანე,—და-უქხდა გამგემ თავის მოადგილეს,—აბა, თუ ძმა ხარ, მოუ-ყვი ამ პატრონებს ფასების შემცირების შესახებ. — ამ წუთში!—მემოსძახა ივანემ (ფრიალ გამოც-დილმა და მრავალი ჭირის მნახველმა კაცმა). სათვალეე-ბი ამოიღო, თან მეტად საეჭვო ფერის ცხვირსახოცი ამო-აყოლა და გაწმინდა სათვალეები, რომელთაც ცხვირსა-

ხიცის წმენდით არავითარმ ცვლილებას არ განუცდიათ. — ფასების დაკლების დირექტივა, ბატონებო,— დაიწყო ივანემ,—რომელიც ჩვენ გვექონდა მოცემული უმაღლეს განათლებულ ორგანოებიდან... — ორგანოებიდან კი არა, განათლების კომისარია-ტიდან,—გაუსწორა გამგემ. სარევიზოა კომისიამ ჩაი-ცინა. — სულ ერთია, განათლების კომისარიატიდან, თუ სხვისგან—ნახევრად ივანემ ეხტიბარი,—დიად, ეს დი-რექტივა შესრულებულ იქნა სამსი პროცენტით. სარევიზოა კომისია შეიშმუშნა. — დიდი, ამხანაგებო,—განაგრძო ივანემ.—თქვენ გიკვირთ ჩემი ნათქვამი, მაგრამ ამ წუთში დაგარწმუ-ნებთ... დირექტივის ძალით, პირველ იენისამდე ფასება უნდა შემცირებულიყო 10 პროცენტით, ჩვენ შევადცი-რეთ 30 პროცენტით. სარევიზოა კომისიამ მხრები აიჩნია. — მე ვატყობ, რომ თქვენ შორს დაიჭირეთ ჩემი სი-ტყუებობა—ნახევრად ნაწყენი კილოთი წარმოთქვა ივა-ნემ,—ამიტომ ნება მიბოძეთ მოგაყვანოთ ციფრები-სარევიზოკომმა თანხმობის ნიშნად თავი დააქნია. — მოიტანეთ!—გასცა განკარგულება ივანემ. მოიტანეს ფასების შემამცირებელი დათვარი. — დავიწყოთ ტკბილეულობიდან.—სოქვა ივანემ,— რადვანაც ტკბილად დაწყებული საქმე საიმეოლა. ტკბი-ლეულობის ფასები საშუალოდ შემცირებულ იქნა 40 პროცენტით. მართალია, შაქარს მხოლოდ ერთი კაპიკა დააკლდა გირვანქაზე, მაგრამ ისეთი საწენები, როგორც

„ნ უ ბ ე უ ი“

მძიმე ავადმყოფი (მსახურს): ვინ იყო, კარზე რომ მოაკაკუნა?
მოსამსახურმა: არაგინ, შეგებოვ გახლდით და გიკითხათ,—როგორ ხრძანდებოვ?

არის ტორტი, შოკოლადები, კეგსები და სხვა ასეთები, საგრძნობლად გავაიფეთ. ამით ჩვენ ხელს უწყობთ მშრომელთა გავრითებულ მასებს დაუბრკოლებლად შეასრულონ თავისი მოვალეობა და პირველხვედრილი არ დარჩენ სახელის დღეობებში და სხვა კამპანიებში ასე, ზგაილითად, თუ წინად ტორტი 5 მანეთი ღირდა და კაცს არ შეეძლო ასეთ სიძვირის გამო დღეობაში წასვლა (ხელკარილი ხომ ვერ წავალ, ტორტი, ან შოკოლადი თუ არ მიუტანე). ახლა საქმე სულ სხვანაირადაა: 5 მანეთიან ტორტს ახლა 3 მანეთად იყიდი, ამ სამანეთიან ტორტს დღეობის ატრის მიუტან და სამის კი არა, ექვსი მანეთის პირტო ღირის შესვამ... დანარჩენ ხორავს მე აღარ ვამბობ. ასე რომ არსებობდა პირისპირს მაინც იგებ. ევევი არ არის, რომ ამით ჩვენ ხელს უწყობთ დღეობების გავრცელებას. დღეობა კი, ხომ იცით, კეთილდღეობის მომსახურებელია...

- შემდეგი!—მოუჭრა რევიზკომმა.
- შემდეგ მოგასვენებთ პირველი მოთხოვნების საგნებს შესახებ,—ასეთია: პუდრები, გრანიციის წინდები, სტატუეტები, სამურაბეები, დუბები, ფარფორის სერვიზი, სამოკრები და სხვა. ამ საქონელზე ფასები შემცირდა 50 პროცენტით.
- განაგრძეთ!—სიჭევა რევიზკომმა.
- ხილულეობის განყოფილებაში.—მართლაც განაგრძობ ივანემ.—ფასები შემცირდა 200 პროცენტით: ჯაი თვის წინად ახალ შემოსულ ბალს ვყიდით 60 კაპეკად, იხლა ვყიდით—ბაზათი, „კლუნეკას“ ვყიდით პრუველად ოთხ აბაზად, ახლა—ხუთ შუფრად. ასევეა ზღუფა, ტყემლი და სხვა პირველი მოთხოვნების საგნები...

- შემდეგ!
- ასეთივე მდგომარეობაა გასტრონომიულშიც „სელოლკა“, რომელსაც სუნი ადის, შესამჩნევად გაიავდა, რადგანაც სულ ერთია, თუ არ გაიყიდა, უნდა გადაეყარათ ასევე იქმის შარშანდელ მუავე კიტრის და სხვათა შესახებაც...
- ფართულელობა?—მობსანედ იკითხა რევიზკომმა.
- ფართულელობა?!—გაფითრა ივანე.—იგიც გაიავებულია, მაგრამ ცოტადინათ... ხომ იცით, ზენაღები ხარკები, მიეღებთ, შტატი, ბუჰალტერსა, დამგველი და სხვა... მიუხედავად ამისა, მაინც გაიავდა შალეულობა, რომელსაც ამ სიტყვში გასავალი არა აქვს.
- ჩიო-მიტკალი?
- ისიც გაიავდა, მაგრამ, სულ ერთია, მიტკალს მაინც არ ეძლევიან... ასე რომ, რომც გაიავდეს, მუშტარს ვერ მივცემთ...
- სულ რამდენი პროცენტი გაიავდეთ?
- სულ, როგორც მოგასვენეთ, ორას პროცენტით, მაგრამ დამტერულ კასრებს თუ მიუმბეტებთ, რომელიც მეტის-მეტად გავაიფეთ, მაშინ მეტი გამოვა.—ანჭარებით ლაპარაკობდა ივანე და შიშით შესტკეროდა რევიზკომის მოღუმულ შუბლს.
- რევიზკომი წაივია. გამეც და მისი თანაშემწე მოქანცული თვლებით შესტკეროდენ ხილულის და ტკბილეულის განყოფილებას, საიდანაც მოწყენით იყურებოდა ფსადაკლებული ტორტ და „კლუნეკა“.

საქიომ ქიმიზი

„ე მ ტ ი ვ ი“

ზარიან ზოგნი მაკორნალი
ცოდნითა შესაფრითა,
ნაქენნი თავის საქმით და
სიტყვითა ზომიერითა.

მაგრამ ასეთი ექიმნი
ღრეს ჩემგან არ იქებან;
ჩემი ქვემოთ ნათქვამნი
სულ სხვა გვაით შეეხებიან.

წარმოდგენილი გექნებათ,
ყოფნა რა მოსაწყენია,—
როდესაც კაცს შეეყრება
უქურნებელი სენია.

ერთი ასეთი მეც შეგმვდა,
(ექვსი თუ შვიდი წელია);
მაგრამ ვერ ვპოვე იქამდე
წამალი გამკურნელია.

უწინ ვესტუმრე ექიმსა
მხსლობელ პუნქტში მყოფელსა;
(მის უუეთესი მაკურნალი
არ ყავდა არც სხვა სოფელსა).

გამომიწერა სასმეოლად
მინ ღებნილი დარიშხანისა,
მაგრამ მით ველარ შევტყვე
გადიღიერება ჯანისა.

კიდევ რა მიველ, ეს მითხრა:
— გპირია დოსტაქარიო,
რადგან მაგისტოის ჩვენ არ გვაქვს
წამალი უებარიო.

დოსტაქარს როცა ვიხსლ,
დამსინჯა ძარღვთა სრესითა...
— რა სენი არის ბატონო?—
გვითხე კლავენით და კენსითა.

— „სისხლის მიმოქცევე მილერის
სიგანიერე არია;
არც მიუღდება წამალი
არც უნდა დოსტაქარიო,—

რადგან სუსტია ძალიან
ამ შენი სისხლის მიღები...
ბერესაც ნუ იკლამიდობი—
გაჟაყუნეს შვიმა; რა დიამაცა,

ნუ შეუღდები მაგვარობას
საკუთარი ღების იმელით;
ნუ ევლი ცხენით, ხურც ეტლი:
რა ნულარც ველოსიპედიო!“

(ამ ექიმს ვერ მოვხსენებ
მინც მინც ელ მინც მდღერითა,—
მინც დამინც მდღერითა—
ფრენით და მინდა ცურვითა).

ახლა სოფელში ისეთი
ექმი არ მყავს ცნობილი,
რომ ჩემი გულის ტკივილი
არ მჭირნდეს მის განლობილი.

სოფლად ვერ ვნახე ხვირა,
მივმართე ისევ ქალაქსა;
(ვიფიქრე—პარიკმახარი, ალბად,
ალბად აჯობდა დილაქსა!)?

სტუდენტთა ექიმს ვეხსელ,
(რადგანაც უფასო იყო)
მინ შესაფერი წყალობაც,
რად მნხა მყისვე მოიღო.

მალი (ვაჟს): რაშია საქმე, რომ ეს ერთი ხანია, გატუხობ, ნაკლებ გი-
ყვარვარ და უწინდელ „ჩემო მფირფასო“-ს მაგერ, „ჩემო იაფფასია-
ნო“-ს შეძახი!

მამი: ეს იმიტომ, რომ ახლა ფახი ყველაფერზე დაკლებულია და
როგორ დავიძახო „მფირფასი“, როცა ყველაფერი გაიაფებულია!

რა გამომკითხა ამ სენის
აზხვი დაწვრილებითა,—
ქორუგთან მისელა მიჩიია,—
გამომყვა გზის სწავლებითა;

— კამას ქუჩაზე რა გახვალ,
ას საში ნომერიოთ,
„ქორუგული კლინიკა“
გაიერდანც აწერიაო.—

ქორუგს ვიჩვენე. დამსროსა,
ძარღვებმა მიწვეს ტკივილი;
კოტა დამიკლდა, თორემ იქ
კინაღამ მოვრთე ყვირილი.

ნერვების ექიმს ვიჩვენე
ქორუგის დროვებითა;
მალე შევატყვე იმასაც—
ვერ-რას მარჯვდა რებითა.

მხოლოდ ეს მიითხრა—ძმობილო,
როსაც ვერ გაიგებენო,
ყოველგვარ სხეულუნებასა
ხეოვილი აბრალებენო...

კვლავ სხვამ მნხა და ასე სთქვა:
— არ ვიცი რა სენიაო:
ალბად ვიღვე გტკივოდა,
ახლა-კი მოვრჩენიაო;

მე მინც ვიჩვენე, მიმართო
ჩვენს ნაქვ პანტოფელსაო
მაღ სენის სახელ-წოდებასა,
ალბად, ის გაიარევესაო.—

მაშინ ვთქვი: „აჰა ახანაც
დამწყო მიღებ-მოღება;
თუ არ მოვრჩები, რად მინდა:
მე სენის სახელ-წოდება!“

მას შემდეგ ბევრმა გამსინჯა, მსარისეს და მზილეს ხელითა და ჩემი ავადმყოფობაც მონათლეს ბევრ სახელითა.

ოთხთა მათ რჩეულ ექიმთა ფილტვების სინჯავაც დამაწყვეს; (თუ ფილტვის რამე მტკიოდეს, მე ტარტაროზი გამაწყურეს).

ერთმა მირჩია:—მავისთვის ეწვეე ასათიანსო,— მაგრამ, იკოლე, ნახვისთვის მოგთხოვს სამ მანეთიანსო.

ვიჩ მივედი, რალდან აღდრევი მქონდა „იმედი“ ჯიბისა, რომელსაც ფლზადა მიძლეთა—მძლე ნეუფეს სიღარიბისა.

ყოფშიდესაც ყი მივემართე სხვა ექიმების რჩევითა; აქაც ოგივე მომიხდა, რაც რომ გითხარით ზევითა.

(ესა თურმე, სადაც არ ბრწყინავს წყეული ჯადო ფულია. რჩევა თვით მთავარ ექიმთაც მკეთალი და ორქოფულია).

აბა, ბოლოს ჟამს გამოჩნდა ჩემთა ტანჯავთა სასნელი,— მიმეზხენეს ჯავრი შეიღობინაც (მისკლაა უკანასკნელი).

მას მითხრა:—ძმო, რა გითხრა. შეგყრია ატროფიათ, მორჩინა არ შეიძლება, წამლობა რას მიქვია.—

წამოველ დაღონებული, ცსოქვი:—რომელს დაეჯერებ? ან ამით არ-რა იქიან. ან „სტევის“ მეცნიერება!

წუხსდი, რალდანაც არ იყო, კაცი ამ სერის მკურნალი... ამ დროს გამოჩნდა დამსწნელად ჩემი გრმნული თურნალი.

ოგა ჭირთა წამალი, მიგობს ექიმთა წყებასა; როცა ვკითხულობ,—ტკივილიც ეძლევა დაწვევებსა.

— ბოლოს-და-ბოლოს როდის უნდა მომცე ჩემი ოცი მანეთი? — გაძლეე პატიოსან სიტყვას... — რა ეშმაკათ მინდა შენი პატიოსანი სიტყვა?! ერთი ათი მანეთი მაინც მომცეცი!

მინდა მიუქონა საჩუქრად წარესდევ წინ ვანლიმებო,— ექიმებს ესე ამბავი, ტარტაროზს ეს ექიმები.

ლიჩსების გამო ეს ძღვენი იქნება დასაწყურნარი,— მაგრამ რა გქნა, რომ მეტისთვის არ შეშეწყეს ახლა უნარი.

ჭაჭი.

მითომა გამოსწორდება?

ზაქვისთვის, უნდა ითქვას მართალი, საჭიროა ტარტაროზის ჩანგალი, რომ ამოსცხოს ზოგაერთებს მკერდებში და ზოგს კიდევ მუცელში და ფერდებში.

სუფუველდო სტრისის ჩვენი ანტონი, უპასუხებს მთოქმას მას აპოლონთ: — ჭეე, მე რა გქნა! ამოღენი ნისია არ მომსწრია და არც ვიცი ვისია! წაიღებთ ყუ.—გასწორება არ იცით... ჯამგერიო ზომ აღეთ?—მომეციეთ!

ასე არის სასადილოს ნისია; დანახარჯი არც იცხან ვისია. სასადილო მქეია, თორემ ნამძვილად სავსე არის კვარტებით,—შვი დათვრები ადილიად. არც სადილი არის ნეროიანი (ლობია სჯობს თედის შაურთან) შაური ღირს ერთი ჯამი წყალია (ეკრეემის, მღონა, არის ზრალია). ამის ირგვლივ არის საყვედურები ისეთი, რომ არ ისვენებს ყურები.

ანტონს ვეცევი:—ნუ გგაგონივართ ხამებო; შეიძინე ბარემ კილოგრამები. დააყენე ერთ ღონეზე ფსები, შეემაკიერე კვარტანი თასები. გინებასაც მოუვლეო, ანტონო; არ იღვიო—კლებს არა ჰუავეს პატრონი.

აქ მაგიდა მუშკოთას უღდას გრილოში ცაგი კვსათო, ვადრე სასადილოო. თან იძხის ანდრო გახარებული: -- თოლ! იჭირობა იყოს გამაღებელი— სად მუშკოთა, სად ქეივი ლერიითა, მასიან სკრპაკე „ჩუშაიანა“-ს ჰმნითა?!

გავიარე; არ სჩანს პარიკხბერი. (წვერი მქონდა მოსაპარს ოხერი); მგონი ლექსო პაქარაჯიდ წასულა; გახდა თვე და წვერი არ მოპარსულა. სახლში მისვლას ცოტა კიდევ აკლია... ექ! ცინ მოსთელის აქ რამდენი ნაკლია!

გინგრაქა.

„ზ ე მ --- ლ ო ზ ი კ“

— გაივით რა ხათაში ჩავვარდი? ვა; მთელი ფერმე-
ვერდი ნიბურსტლი ვიცი, ჰამაც ათასი ხათ მინახია, ქვე-
ყნის ვადარულენა და მეორეთი მოსვლა ვაიბოვინა, მაგ-
რამა პირიბილი ვიყო თუ რომ ამისთანა ჰაკარაკი რამე
გამეფროსო!

კაცო, მეგნებთან თუ ყველაფერი წინ მიდისო, ნაუ-
წინი რამეები იგონებენ, სხედისსვა მოდნი იავლენიებს
აჩენენო და რაც რომ ახალი რამე ვაიგო, არ უნდა ვაგი-
კვირდესო!

ვახ! მოდი და ნუ გაგიკვირდება! დედამიწაც მოდ-
ნის აპყენს, პრიროდაც აღვსურვლეს, ზირთი-ფირთები
დაიწყოს, რაც რომ ათადნ ბაბადან უფალ-ღმერთისგნით
დაწყესებულა, პარისასეთი არიოს—მამ ჯასაკვირი არ
არის?

ასტვაც, ტერ-ასტვაც! ვაკვირებულე კი არა, პირ-
დაპირ პარაოინი ვხდები რალა, ემშინი მამდს, ჰელეთ-
მელეთი მეგართება—მამა!

ზარმანდელი ამბავი ხომ ვახსოვთ: ცაში მსაკვლავი
რომ ვაყუდა და მისი მსკოლკა ბათუმში რომ ჩამოვარ-
და? ვაზეთვშიც ჩააგდეს: ასმა, დიდი ნაწინი სლუჩია
მობხაი, მსაკვლავებმა ერთმანეთში ისევე ქნესო, სპო-
როი რაო, ერთმანეთს დაეჯახნენო, და ერთის პატარა
უგლაო მოსტყადი, ეს უგლაო ბათუმთან ჩამოვარდა და
სახელათ მერტიოიჩესკი ასკოლკა ჰქვიანო,—ჰამაც სოგ-
ძი: შედიდ მეტრო არის და სივანეც ჩერესტურ დიდი
აქტსო...!

მოდი შენ და დაიჯერე! ვიძახი:—ეე, ზემურაზ, ვის
აბუყუბთ, ბრძების შკოლა? შიხინედ რალა ცახედა: თი-
თო მსაკვლავი თითო კალიცოს ტოლაა, ის დიბრის ცაში
დაუკიდამა,—თოლ, ეკილოს რალა, იმას დაბლა ვინ ჩა-
მოაგდებს, ჰამაც მსაკვლავს ქვა საიდან მოსტყდება—ნა-
რეალე ხომ არ არის მეთე?

თუო, ეს გასტრონომიჩესკი ნაუკაო, მსაკვლავები
დელამიწახე დილით, ჰამაც ქებები, მიწა, მტკეპოს რამე,
ყველაფერი ზედ არიო—მამაშ! ეხლა ნაკიანი დროება და-
დგა და გეო-ლოგიაც ჩერესტურ საწიში რამეაო!

— მეთქი, ეე გეო და ლოგა ვინლა დიხანები არიან?

— გეო—მიწაა, გეოლოგია მიწის ნაუკაა, რალა, რაც
რომ დელამიწას ხარაბტურები აქვს, ყველაფერი გეოლო-
გიაში სწორიაო. ეხლა თბილისს გეოლოგიურად რი
ვთქოთ, ვულკანიჩესკი პორჩავე შადგა, მიწიქვებმა ხდე-
ბა და შიძომება, რომ მთებიც კი დაინგრესო!

ჰუსტურში არ დავიჯერე, მასსართ ვევაკეთე—მეთ-
ქი, თქვენს ლილახანა ვაგზუნებთან და თითილახანობთ
რალა, რამეებს იგონებთ, რა არის, პარიფი ხალხი ვართ
და დაიჯერებთ! რის ვეო, რის საქო, რის პოჩეა, არა,
რომ მიწა ნაკუთის ხარის რქებზედა დგას, და როცა ის
ხარი თავს გაიქვანეს, მიწისძვრა ხდება მეთქი!

დამკინეს: ასმა, ნივინთ ლაბარაკოვ, ჰამა თუ ყური
არ ვაგვდ, ინივითო! მეორე ზახებული რი მოეა, მამნი
რაც რომ ქალკაში ნესტინი ვლდის ძირებმა—რქერდით
დაინგრევიან და იმათ ახლო ცხოვრება აპასნიაო! აი,
პრიმერნაო, შენ მამადავითის ძირში სახლს ვაქვს, იქ
კვლეს უყე ტრეჩინა უქნია და თუ რომ დროზე არ უპა-
ტრინე, და პაჩინკა არ უყავი, მერმის დიდი აპასნი რამე
მოგდელსო.

საქმეში ხარ? არ დაიჯერე. ჰამაც ვეფიქობდი:—
ეე, ახმან, საღაური ანგარიშია, სახლისთიყის კირში ვერ
მამოლენია, რქონტე ვერ მიქნია და კაზონის კვლდებს
პაჩინკა უყო, ბათქაში დაეარტყა? ქვეახე მოდი, რალა...!

ჰუსტო! წლებინდებმა ზახებულმა ყველაფერი არ
გამართლა?!... თუჩრე ეს ზემურაჩი ვეცი და იმის
„ლოგიაც“ მართლები არა ყოფილან? რის ხარის რქები,

რის თევზი, რის ფლანი და ფსტანი? მიწა ჩუმლაყის სხა
ზამთროსავით რავალი არა ყოფილა? ისე, თურმე რალაც
ისეზევე ჰქილია რალა, ჰამაც ვალროკიეთ ტრიარლეს და
თავისი კანონები ჰქონია. ეს კანონები ინჯერებსა სცო-
დნიათ—მამა!

ახარ, არ უყურე? ამ ზახებულზე რომ დაიწყო, რაც
რომ შიის ძირებმა, სულ ზედასლათ იქვეყიან, ესეც მოდ-
ნათ შამოვიდა, ერთმანეთს პარდაყენია უშვრებთან, ჰამაც
სახლებს ზემოდან აწვებიან და სულ ლფშინის სპრეის
კოლოვენივითა სტულეტავენ. შენ ხალხი თქე,—ხალხიც
იხივტაა რალა, ჰუსტურში დვინაოი ზარალა!

ერთიც ვნახათ, ამას წინათ ჩემი სახლის ვასურვირე,
ქეთიანსკი უგლაოში მთა რა ჩამოწვა? ვაზეთებში და-
სწერეს—ასმა, თავის დროზე კლისითვის პაჩინკა ექნათ,
არ ჩამოინგრეოდიაო. ეხლა სხევაწაც აპასნია და ფრთხი-
ლათ უნდა იყოთო. ჰამაც მეგნებოდენა:—ისხალკობი კა-
მისიას აღვება და შიძომება რომ სახლის პატრონებს და-
ვალან ყველა მთების რემანტაო!

ამას წინათ ვაკვივარ, ბალკონიდან ჩიყურებდი, ვა,
სტალინიკი მამთი: ერთიც ვნახათ, ჩემი სახლის წინ
კვლეს მუშტის ტალი ტრეჩინა არ უქნია? ვიფიქრე:—
მამ, ეს ფინთი საქმეა, ამ კვლდებმაც ერთი-მეორეს პა-

„თავმოწონება“

უსცოლინ ხულიჯანი (აქაურს): ჩვენში ისეთი
მრავალსართულიანი სახლებია, რომ თვალს ვერ აუწვდენ-
აბაშქანი!... მშ! მავი რა არის! ჩვენ ისეთი მრავალ-
სართულიანი ვინება ვიცით, რომ ერთი შეყურთებთ
თქვენს მრავალსართულიან სახლის სახურავზე ავაგდებთ!

დრაკონია უყვებს, ერთი ჩამოწვა, მეორეც ზედ მიჰყავს—
პოპოვები ათერინეს რალა, ამით რალა დააყენებს მეთქი?

იმევე ნიმუშში გავიზივარ და კალატოზ ქუთუთა-გი-
გოლას ვეძახი:

— ქუთუთაჯან, თუ ბურბორილივამს, ამ კლდეს ერ-
თი ჯგირიანი პაინკა უყავი, ეს ღირკა ამოლესე, ზავალი
არა ჭნას და ეს ნუგბარი ცოლწვილი არ დამილუპოს მეთ-
ქი. გუთრგდი, აყალო, ფურტი, ქვეშა რამე—ყველაფერი
მოვიტანეთ და ყველა ბათქაშები გამოვლესეთ.

სალამოზე ჩემი გოგო ვართანუშა მებნება:

—პაპაჯან, ახარ უცოდინარ კალატოზს რათ ენდო-
ბი, არა რომ კლდის ჩამოწოლა ნაღწინ რამეა, სწავლა და
კოდნა უნდა—აპრედელენია, პლანი, რამე—ტრეშჩინე-
ბის ამოვსება რა კალატოზის საქმეა—მაგას ინჯილერი
უნდაო. მე და ქარქვეტანთ სირანა ერთ გორნი ინჯი-
ლურს გიცნობთ, ჩერესრუო სიმპატონი ვინმეა, ჰამაც ისე-
თი ნასწავლი ვაჟია, რომ ერთი ბურბას ჩამწეებით მაშინვე
იგებს მიწის ვნსურბერი რამეებსო—მააშ! ვეტყვი და ხათ-
როთ მაგ კლდეს ისე ვაამაგრებს, რომ მარტო მთა კი არა,
რაც კი ჩვენს სახლში დიბრკება, ყველას დააბარინებსო.
ჩემი ცოლიც აჰყავ და სულსაქრქისის პეგნებებით
ამტკუნენ:

— ინჯილერი გვინდა, ინჯილერი და ინჯილერიო...
მოვყვანინე. კარქი გეგპელი ბიჭია, ჰამაც ამ ჩემ გოგოს
კოტა ქეშათ უყურებდა. დაიწყო ჯერ კლდის შინჯვი,
მერე სახლს ლიტონიასავით შამოუტრა და სთქვა:

და კ ი თ ხ ვ ა ზ ე

—შენი სახელი?
—მო... მო... მო... მოხე;
—ვა! მეც მოხე მქვია, მაგრამ ჩემი სახელი მანე
გრძელი არ არის!

— აქ დიდო ოპასნი საქმეა, ჰამა თქვენი ხათრიო
უფასითი გავაკეთეფო, ოღონდ დიდი ხნის პრედვარი-
ტელნი მუშაობა უნდა, პლანი და სხემა უნდა შავადგინო
და დანარჩენი მერე იქნებაო.—ვა, პაპაულსტა, თოღ,
შადენე, რამელ ოთახში გინდა, ქე იმუშავე მეთქი...
სპალნა იორია...

ის იყო და ის: მიელ კვირას ოს ლუპუსტაცი ურის
ბოხნასათი ავეციდა, ჯერ რიგობათ გათენებულოც არ
ეყო, რომ მოიოთა და საღამოს, ლუქინან რო გბრუნ-
დებოდი, აქვე მხედებოდა: სპალნაში ხან ჩემი დღდაკაც
გეკლა, ხან ჩემი გოგო ოჩერედობით შავაყვდა და თურ-
მე რის პლანი, რის ფლანი, მთელ დღეს ომთ ელავებო-
და და აბღლაძუნებოდა. ბოლოს ისე გამოვიდა, რომ ჩემ
გოგუსა და გეკლას შუა რევენსტოთან-სტინო ჩოთი და
ჩხუბი ჩავარდა... შავატყე რალა, ოჯენი პალდოგი კეთ-
დებოდა.

ერთ დღეს შუადღისას ლუქინან და ჩუბათ მოვიდვარ,
აკოშვიდან სტეკიტანი ვიყურებდი და იტო, რას ეცემა?
ის ლუპუსტაცი ჩემ ვართანუშას არ ეტლრავებო? ხან
ბქედან აეკობა ქუბახის ლავაშიეთ და ხან ბქედან. ჰა-
მაც ტანი ჰუნარებიც სხვა იყო. დორინი ხელში ჩავდგო
ველარ მოვიტინე და ვეძახი:

— ინჯილურ!
— ჰამე!
— ზუტყე, მანდ რას აკეთეფ მეთქი?... იმან, თოთო—
აქ მე ბატონანი პლანებს ვსლევ, რომ უფრო მკვიდრი
პაინკა უყო ტრეშჩინებსა!

ვენებია:—თუ ლუპუსტაცი, მაგ გოგოს რი და-
პლანეა უნდა, თუ შენ გულში რაზბონიკობა არა ვაქვს,
კლდის პაინკას სპალნაში რა უნდა მეთქი! ჰამაც ტრე-
ვარდი და ერთი რიგთან პირიანათი ავღლასტე, მერე გეკ-
ლას მივდექი და ძიცი გიგორასათ დავტოქუქე.

ჩავარდა ყალ-შავალი, ჩხუბი, ჩემი გოგო და გეკე-
ლაც ერთმანეთს თმებში სწედნენ და ბოლოს საქმე სა-
სულეთი გახდა! იმ ლუპუსტაცმა ინჯილურმა იმტოლმ
ინალიშა, რომ ქალაქის ბლაგაუსტროისტვის კამისია გა-
მამიგზავნა. კამისიმ ზაკლურენია გააკეთა და გამამიცხა-
დეს, თუ:

— აქ ცხოვრება აპასნია, მთა უნდა ჩამოწვეს და სახ-
ლი დასცალითო!
ვენებია:—ეე, აბახ, თქვენ ბატის ღვინო ხომ არ და-
გილევიათ? სახლ მე ამიშენებია, კლდი ივის გიგორიანი
პაინკა მეთქი, მაისი გოლსოთის ოჯახში ბრიაპრო და
ყალ-შავალი მამსელია და ცხეც არ გინდა მაკმართო.—
სად უნდა წაივდე მეთქი?

ბან ჩუნს? მთელი ბატალიონი დამბიეს და ძალით
გამამავდეს. ელა სოფელში მივიდვარ, დანა მინდა და-
ვიკირო და თუ შემოდგომამდღის ამ ქალაქის ყველა
მთებს ოკოპიტი არ გაუტეეთ, ზამთარში უზინათო გრჩე-
ბი რალა, საპრიუტეტი მიხდება საქმე. ჰამაც სულში შიდი-
ლება მევე გამამტყუნონ:

— ასმა, ინჯილრისთვის კლევეტა გიქნია და მუშა-
ობის დროს ხელი შევიკლიაო! ეს ბემურაზები იმას კი
არ კითხულობენ, თუ როგორ მუშაობდა და რაზე მუშა-
ობდა... ო, ასეთ ხათაში ჩამავდო ამ მქვის გეოლოგიამ,
აი წაწყდეს მაისი მამეზინი და გაგბონც თან!

„ცენტერაჲის მოწაზონი“

„ქვეყნის სატირალს ცენტერაჲის მონაზონი სტირიადა“-ო.

ხალხური თქმულება.

ამ სათაურის წყობებისთანავე თქვენ, ალბად, წარმოგედგათ ნამდვილი მონაზონი,— ან ასეთი:

„შუატანის მოხუცი დედაკაცო, წელში მოხრილი, ჯოხით ხელში, სახე დამქნარი და, რაც მთავარია, მონაზონის საპეტანსაცმელში.“ (შავი და ანაფორისებური კანა-წი-მოსასხამი); თავზე შავი ცახოტი ნიქაპზე გამოკვანძული და ფეხებზე ხარაზული წილები.. (მართლაც, ხომ ასეთი სურათი წარმოიდგინეთ!)

ჰმ! ჰმ!

მოლით-და ნუ გავცინებთ! რა იქვს ხერეთა ასეთ მონაზონთან ჩვენს კვიროსს?... არაფერი.

კვიროსი მამა-კაცია დონ-კიხოტისებური ტანით. წელში არა თუ მოხრილია, პირიქით, ისე გაქიმულაით და ნიადღავს პერონდელკულიარულად დაირება, რომ მას „სარადადალადალუს“ ეძახიან, მართალია: თავმოკაუჭებულ ჯოხს იგიც ბრარებს, მაგრამ ეს ჯოხი ცოტათოდნებად არა მგავს მონაზონის ჯოხს, მისი „ტროსტი“ უდრის მისი (კვიროსის) სიმბოლის ნახევარს. ეს იქიდან სჩანს, რომ როცა „ტროსტი“ მიწის ებჯინება, მისი (ტროსტის) თავი წელზე სწევნება კვიროსის; ხილია როცა სიარულის დროს ზეეთი იქნევის, „ტროსტი“ ბოლო უთანასწორდება ვერტკალურ სწორ ხაზზე თავის კოფოს. (უმაღლესი მწვერვალი—ზენიტე კვიროსის მოტყობილ თავისა).

კიდევ უფრო დამწვრილებითი აღწერა არ არის საჭირო იმის დასამტკიცებლათ, რომ კვიროსი მონაზონი არ არის..

მაგრამ მას მაინც ცენტერაჲის მონაზონს ეძახიან ნაცნობები.

— როგორ ბრძანდებით კვიროსი!—ქვეშევნეში სიცილით ეკითხება კვიროსის მისი ნაცნობი, რომლის შეკითხვაზე ქუნაში მიმავალი და დეოქრებული კვიროსი შეკრთება და ნაცნობს შემოხუდავს.

— ა! შენა ხარ?! როგორ ეწენები?!.. ძალიან ცუდათ.

— რატომ, კაცო?

— რატომ, კაცო, და, თუ ახლა ომი დაიწყო, რა ეშველება ჩემს ცოლის-მამს ცოლის ერთი დედა და ერთი ძმა მკვებს. ომი რომ დარჩეს, ის ბიჭს წაიყვებენ... ახლა ამაზე ვფიქრობდი.

— ნუ გეწინა, კვიროსი: ინგლისის ომის დაწყებას ვერ გავადგენს... დარდი ნუ გაქვს!

— როგორ თუ ნუ შექვს, კაცო, დარდი?! ვანა ჩინეთის ომი ნაშადრდელი არ არის?

— სამაგიეროთ, ჩინეთი, იქნებ, ამ ომიდან გამარჯვებული გამოვიდეს და სამუდამოთ მოაშოროს იმპერიალისტების უფალი.

— მერე-და ვინ გავაცოხლებს ომში დაღუპულთა? არავინ. კაცო როცა კვდება, მოგვამა მერე ჩიონ—მისი გაცოხლებლა და ამ ქვეყნის მისი დაბრუნება, ტყუბული იმედია.

მერე რა ვუყოთ,— ყველა სიკვდილის შვილი ვართ?!

— აი, სწორედ, უხედურებაც და სატირალიც ეს არის, რომ ყველა კვდება. ქვეყანაზე რომ გნლა ხალხი ცხოვრობს, იმაზე ათითას მილიონჯერი მილიონზე მეტი მიწაში განისვენებენ.. ში-და ასეთი ამაზე ვანა სადარდელი და სატირალი არ არის?!

— მერე ჩვენ რას გავცდებით, რომ ვიღარაოთ და ეტიროთ?! საქმეს მაინც ვერ ვუშვლით!

— ჰოო, შენს პირს შეპარი; აი, სწორედ, სადარდელი და სატირალიც ეს არის, რომ დარდიოაც და ტირილიოაც ვერაფერს გავცდებით!

— ვერ მეტყვით თქვენ, თუ რა ზედი ეშველა იმ ღრინველს, რომელიც ვაფრენილან და მას შემდეგ არაფერი ისმის მათზე—ეკითხება კვიროსი საქმეთა მმართველს, რომელსაც ხელში გახეთი უჭირავს.

თქვენ რა ვინტერესებს? თქვენი ძმა თუ ბიძაშვილი ხომ არ ყოფილა იმ პაეობაშენზე?

— არა, მაგრამ სხვა აღმინებთ ხომ იყვენ! ვის იცის ახლა ისინი სად და როგორ არიან! იქნებ კიდევ დაიღუპნენ საწყლები იქნებ, შევლა უნდათ!

— ე, ჩემო კვიროსი, მაგის სჯობა—იქ საქმეს მიხედო და ხალხი გაისტუმრო.

— რა სჯობია, კაცო! იქნებ ისინი გნლა იღუპებიან და ჩვენ კი აქ პირაღობის მოწოდებებს წერის ვუნდებთ! ის ხალხი ზედაში ვაფრენდენ, და ამათ კი პირაღობის მოწოდება უნდათ. სად მიდიან, ნეტა, ესენი.. როგორ უნდა დაუდგა ველი მუშაობას, როცა ასეთი ამაზე ხდება. წიკითხეთ პოლანდიაში გრავალს რა უქნია! ვინ იცის, რამდენი დატევა უსახკართო.. აი, მაგალითად, მანახე მთავრებაზე—აგერ სწერია შემოსხვევაში: „დავითის ქუჩა № 86. ფინსავალიში ნახსაგადადაღებულ ზავშის გვამი. დედა (მაცხელებული ქალი) გამოტყდა“. ვინ იცის, ეს ბავში რა ვაქა გამოვიდო! იქნებ დიდი პოეტო, ან სახელმწიფო მოღვაწე გამოსულიყო,—და საწყალი კი ასე დაიღუპა... ან და რა უნდა ასწავლოს თავის მოწოდებებს ასეთ მასწვლებელმა? ვერაფერს კარგ ვერ ასწავლის.

კვიროსის არ ეძინება და ლოგინში შესასწავლ გოკვიით ტირილებს.

— ალბად ის ქალი თავის დახრიობას აპირებდა! საწყალი იქით-მქით ეცქირებოდა. ვაი, თუ ვადავრდა და დახრიო?! იქნებ, ვინ იცის, ახლაც იქ არის?! რომ ვინმე ქრისტინამა ვიგროს და მოაშოროს,—გადააჩრჩინს. იქნებ ახლაც იქ არის და ვერ გუდინდა თავის დახრიობა. კოყ-მანშია? ავდგები, წყავლ და ვადავარჩინ!

კვიროსი დგება და ხილზე მიდის.

შუალამზე ვადასულობა. ხილზე იშვითად თუ ვინმე ვაივლის არ სჩანს ის ქალი.

— მადლობა იმერეთს,—ანგელოზს ემშაქი და უძღვევია—ქალს თავი არ დახრიოთ, მავნა, იქნებ, უყვე უყვე და ვარა და... იქ მოავლო ნაბირზე ცოცხალ-მკვდარიო რა-ლაც, მინიო, კიდევ სჩანს იქ შავდა.. მაგრამ მას თეთრი ტანსაცმელი ეცვას!.. არა, თეთრი და სჩანს, თეთრად... ალბად შევლა უნდა!

კვიროსი მიდის და ათავალირებს მდინარის ნაბირებს.

— არ არის. ალბად სახლში წასული. იქნებ მე შოკრა თვითი და წყვიდა სახლში? მადლობა ღმერთს; გნლა კი წყავლ და ტკბილად დამეინება..

— რას დახეტილობ აქ? თავის დახრიობა თუ გინდა, რა აქ მოვიტულხარ? ვერ ვადავრდი ხილდან? ვაფრით აქედან!—ჩათსება ნიკობანმა კვიროსის, დანა მიაბჯინა გულზე და რბილ ალაგას მაგარი პანდური ჰქრა ორ-სამ-ჯამი.

— ვინღამ ხელი არ შეგვიშალა! მომწოდებ ძვირფა-სი საქინელი, დახლში თუ რამე ფულია, არ დასტოვო—

ბ ა რ ბ ა რ ო ზ ი

დედა-კაცი (ვაჟარს): ჩემი ქალისათვის ისეთი არაფერი გაქვთ შესაფერისი?
მამბარი: როგორ არა!—ოცდასამი წლის ვაჟი მყავს!

ეუბნებოდა ერთი მეორეს.—ვისქართო, თორემ იმ ოსებრმა არავენ მოიყვანოს და არ დაგვიტონ!

კვიროსი მიდიოდა და უკან-უკან იხედებოდა. ტკივილებს გრძნობდა და პანტურ ამონაკრავ ალავს იფხანდა.

— ალბად, მას უნდოდა თავის დაბრძობა და ეგონა, რომ მე შეუშალე ხელი.—გაიფიქრა კვიროსიმ და შეჩერდა—დაბრუნდე დაგადავარჩინო?... მაგრამ, ვაი თუ კიდევ მცემა?... ცემა არაფერია, ცემას გაუძლებ, ოღონდ კაცი გადავარჩინო!—გაღასწყვიტა დაბრუნება და ის იყო უნდა დაბრუნებულყო, რომ ეზოიდან რაღაც ხმაური მოესმა და თვალი მოჰკრა ორ ახრდილს.

— იქნებ ვინმეს მოკვლა უნდათ! ან, იქნებ, ქურდები!—და კვიროსი ეზოში შევიდა.

ვილაც ფანჯრიდან დაგმობოდა; ხელში ღილი შეკრა ეჭირა. ოთახიდან ხმაური ისმოდა—მასპინძელს და მის ცოლს ბინის გაქურდვა გავეოთ.

— ვინ ხარ?—არ შეიძლება!—შეეცითხა კვიროსი და დააპირა ქურდის დაკერა.

— ჩაუფარე მავას!—მოისმა ხმა და, საიღიანაც იყო, კვიროსის ცხვირპირში სილა ვააწნეს.

კვიროსიმ ერთ წამს თვალგეში ზაპკისის სინათლე იგრძნო და შემდეგ მიწაზე დეცა.

— აი, შე აეზაკო, შენა!—დაეცა გაქურდული მასპინძელი კვიროსის და ლაზათიანად ცემა დაუწყო.

ხმაურობაზე მილიციელები მოვარდნენ.

— გამქურდელ... ორი იყო... ეს ერთი ძლივს დავიჭირე!—ეუბნებოდა დაზარალებული მასპინძელი მილიციელებს.

კვიროსის ვერ უშვილა თავის მართლებამ და... კომისარიოტში წაიყვანეს.

მინბარი.

ზ ა ჯ ე ს ი ს ბ რ ა ლ ი ა

ხუმლიზანი: გაგვიკირეს საქმე მ ზაჯესის ქებით. რა ყრია ნეტა შიგ? ერთი პნელი კუთხე აღარხად არის, რომ ამ მშენიერს ნაკოლო

„პრიკაპშიკი“ გაღმს წარილი

ძმია ნიკა! შე სიყმე ძაღლი, ვანა დიდი კაცი რომ გასდით ჩვენზე აღარ უნდა იფიქრო! შენ თითონ პრიკაპშიკი იყავი და ჩვენი ყადრი არ უნდა დაგვიწყდეს. ვახსოვს ახ-შარუმოვთან და ყარაჯევთან ერთად რომ ვმუშაობდით? აი გიდი ვამანაჟ! რა დრო იყო! ხაზინი დაიწყებდა უნამუსობას—აბა ვიყვარდეს ზაბას-ტოკა, ვისტავის მუშების ჩამტერე-ვა და კუბო გამოხატული წერილები რასაც მოვიწყადინებდით, იმას ვშერე ბოლით. დეხებზედ გვეყიდა ხაზინის ზარილი. რასაც ნაკლებ და უფულოთ ვიმუშავებდით, იმდენი ჩვენი ხერი იყო.

ეხლა სულ სხვა დრო დადგა: საქ-მის ვაფოქებით, (კულუტობით და დაუღივრობით შენ შენს საკუთარ ოჯახს ლუპავ. ნაკლებ იმუშავენ—ხალხს აზარილებ, ხალხიც ჩვენ თითონ არა ვართ! უსამართლოთ ჩვეს მეპრობანი, სულ იმას ვიძიებ:

— ლოერთო, რატო ეს ერკობი ენაო დამუქვამქეს არ არის, რომ ერთი კარგი ობინ უყოთ მითქი!

ჩვენ ხელში ვანჯელულოვეებმა, ჭიშვიშოვეებმა, პაპოვეებმა, ბინსდუ-

როვეებმა, გოზალოვეებმა ვერ გაიხარეს და ჩვენ ვაუშვბდით ერისთა-ვეებს, ამირალოვეებს და აკიოვეებს რამე ვაიფხავკუნებინათ.

ეს ჩვენი ახალი ხაზინები ხომ ნე-პრიკაპსავენი ვახუნდ—ჩორთ სნიში! მუშტარც რომ ვაიროყენა! წინათ რა მტუტებს უშერებოდით ვანჯალ მუ-შტარს! ერთხელ ერთ ჩინტაკოპინმა დღდაკაქმა ერთი ლამფის შარისთვის ვეგარე მეცვა რაღა.

მემრე მაგიერი ვერ ვაღმსაღდ თუ რა! ხუთი საათი არშივბანი ლამ-ფის შირს არჩედა—ძლივს აარჩია; სხლში ვი როცა ქალადი ვახსნა შა-რის ნეგვირბთ ემალბროვიანი ნაწილა პაჟუდა აბოლო და თავის ქარაა და შვრუნების ანეგტობათ ვაღმქაჟ. წა-ვიდეს,—საცა თავისი დაიყვევის, ჩე-მიც იქაც თქვას.

აბა ეხლა მოახდინე მავნაირი ფო-კუსი! გერე სამსახურადან ქეტიანი ძილოლით ვაგავდებენ, მემრე „მუ-შა“-ში ვამოგეჩივბენ, მერე პაკაზა-ტელნი სულ ვაგვიმართავენ და თუ ვაღარა: ზვიგის პანსონის, მაშინ პი-რჯავარც უნდა დაიწყრო, რომ ასე იაფთ ვამოძვერო.

ესასდღე მუშტარს სულ პაეა-ლ უსტებით ელპარაკე. ორი აბაზის ვინტიფელუშეკები რომ უნდა—სულ დობილოით ვარევინე საქონელი—მხას, კონტს ვერ ვასეკომ. რაოვანაც სიძვირისაგან ნერეები აქვს ყავივით აწყწილი. სულ თავი და თავი პირ-ველი სორტის საქონელი მიეცი და და ზიანებულა, დამპალი, დაყვიერი ვა-უჯნავე მამინე ბახრულდას.

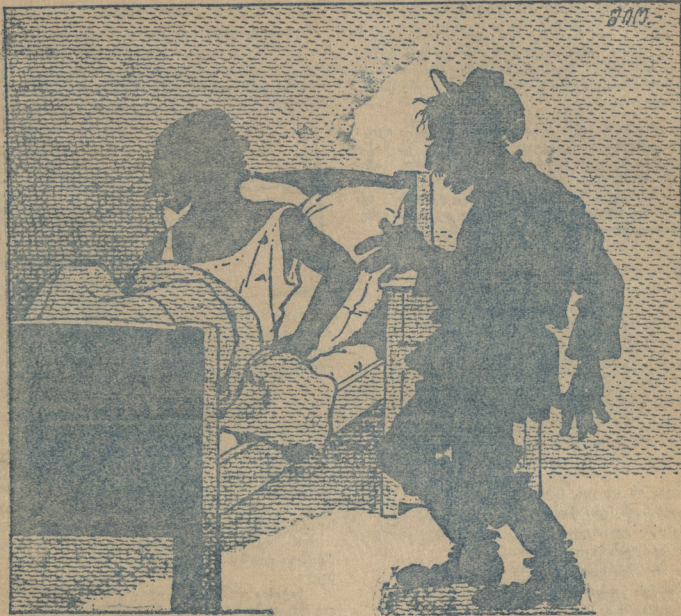
ამასც ვაუძღვებდით, რომ ახალი ებილბანი არ ვაჩინელიყო. ვამოვიდა სნიყენის დეკრეტა. სვეციკი ვლას-ტო თხოულობს ფასების დაკლებას, მემრე, შე მამა ცხოხებულა, ვინ ვი-შლის ხელს საქონელი შენი არის—უხეკუქ მუქათი ვადაყარე. მე, პრი-კაპშიკი, ბაღლა, რა მუეში ვარ, რომ ყველას ბუნათ ასავდები ვამხადით.

სწორენე ვინდა—ვაატარე ცხოვეტ ბატი, როგორც ვინდა. თუ შენ დაე-ნებულ ვაკვებს არ ენდობი, მაშინ დაე-ვაილე ერთ ქრისტიან კომისიას ვა-მოარკვიონ საქმის ვითარება საკით-ხის საბოლოოთ ვადასაწყვეტათ. ერთი თი კომისია არ კმარა მამინ ყველა კოპოკრატეს მიავენე თითო კომი-სია, კომისიაში სულ გველუშაპები და ლომები დანინშე, რომ სიმაგრე ვა-მოირინო.

მოსაზრება

„ბიოლოგ ღენფორის გამოკვლევით, ალკოგოლის შხამი ანადგურებს მღვდრობით სქესის წარმოშობა სპერმატოზოიდებს და ზრდის მამრობით სქესისას“.

„მეცნიერება და ტენიკიანა“.

ცოლი: შე უბედურო, ყოველთვის გაღვიწილი უნდა მოხვიდე დაწოლის დროს!
მმარნი: მაშ... მაშ... გ ეთში წავიკითხოთ... ყველაფერი ვიცო... „ხეკრები“ გავიგე... რათ შინდა კალიფი-
ლი? მე ვაფივილები მინდა... სუფრაზე მართლ-აოს გამო წვივ... აჯან, გენაცვალე ვინაც მაგი გამოიგონე... თანაც
ღენისა ხამ — ქეფობ, თანაც ვაგი გეყოლებას... აჯან, აჯანი... „ღაიომ ვეროპ“..

მაგრამ რაც ეხლა ხდება ეს სულ დაერთების აშლაა. ჩვენ მალაზიებში საქმეს ხომ აღარ ვაკეთებთ. ბოლქვა-
დე ვანო დამდგომია, გულიანათ რომ არ მუშაობთ ვაჭრობა დაავრდაო, განახევრდაო.

გასაკვირო ეს კი არ არის, რომ ვაჭრობა განახევრდა. კაცს ის უნდა გაუყვირდეს რომ დახლში კიდევ ფული შემოღის.

ჩვენ ვანა ეხლა პრიკაზნიკები ვართ. არა, ჩემმა მზემა! ჩვენ ვართ კალესკი რეესტრატორები.

მუშტრისთვის სადა გვეკლიან. მთელი დღე სნიყენის კამისიებს უნდებთ.

შერე რამდენი და რა ჯურის კამისები: ნარკომიტორგისა, გოსპლანისა,

რაიონისა, კავშირისა, გორისპალკომისა, ლავონი კომისია, ეკონომ კომისია, ეკონომსხვე შნანი, რაბკორები და სტენკორები.

გუშინაც ექნატლედიდან ჩვენი ეშმაკ პეტრუასთან სათენიკა მოვიდა თავის დამკაშებით და მოითხოვა ახალი პრესკურანტი. სნიყენიე ქალებს უფრო ეხებათ და ამ საქმეში ჩვენ პირველი ხმა უნდა გვეწოდესო.

შე და ჩემმა გამჩენმა, ხელ რომ მეგუბოების კამისია გაჩნდეს, არც ეგ გამიკვირდება. რადგანაც ისინი ბევრ მიტკლსა ხმარობენ კუბოებისთვის და დანტერესებულნი არიან სნიყენიაში.

ამ კამისიებთან ლაპარაკმა ტენი მთლიანთ გამოილაყა, სახლში რომ

გბრუნდები საღამოთ, სულ მუშტებს ვიქნე — ჩემი ცოლი ვარსენიკა და ორი შვილი მე სნიყენის კამისითა მელანდება.

ძმაო ნიკო! ჩვენი ამორჩეული ხარ და გეიბატონე, რათ გინდათ რომ 50 პროც. პრიკაზნიკებისა საგოეთეში გავიგაზნოს — ეგ არც სტრაკა-სისათვის არის სასარგებლო და არც კავშირისათვის.

ერთი იმნიარი დეკრეტი გამაამვეზინე, რომ თითო ჩვენ დუქანში დღეში სამ კამისიზე მეტი არ მოვიდეს.

რაც უფრო ნაკლები სნიყენის კამისიები იყოს, იმდენი მეტი დააკლდება ფასები საქონელს.

ბაღდაო მოგიკვდეს თუ რომ ტყვილს ვიძახდე!

ჯოჯობათის კუთხე

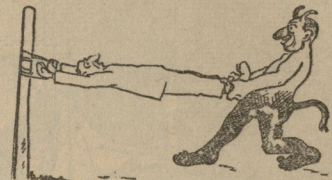
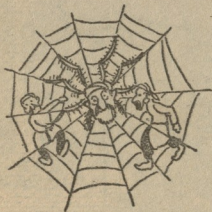
ზამარია ომობაჰამ

„ბასწორება“

იყო და არა იყო რა... იყო და ახლაც არის სურამში ზაქარია... გვირაბი ობობაზე, ხალხმა მისცა მას. ხალხი კი არასოდეს არ ცდება შეფასებაში. ნამდვილი ობობაა ზაქარია... მაგრამ რაღა ჩვენ ვილაპარაკოთ; ყური დაუყოფდით კიკოლიკოს:

ძველ დროში ზაქარია სახამართლოს მდივანი იყო... და დახელოვნებული ყოფილგვარ „საქმეში“. ეს საქმე მან გასაბჭოების შემდეგაც განაგრძო... და ალბად ამიტომ იყო „მიარბამენს“... მაგრამ კაცს თან გაჰყვა თავისი „კოდნა“ — „სხეცობა“. ზაქარია დღეს „ვეილია“ და გლეხებს ზშირად ატყვილებს. იგი ქუჩაში დგას და გაჰყვლილ - გამომჰყვლილ გლეხებს თავის ქსელში აბამს.

ზევრმა იცის სადგური ვაზიანი, მაგრამ არ იცნობს მის უფროს ვლიდმირ აბესაძეს. ამიტომ ნება გვიბოძეთ ვუგაგნოთ ძალიან მოკლეთ: მის ცა ეტყათ არ მიანიანი, და რა ვასაკვირია, რომ ამის შემდეგ მიწა ბოტირკებად არ მიანიდეს.

იი იმ კაცის გასწორებას თხოულობს ამაყი მთა. და ამავე დროს მას ეძახის: გაუსწორებელი ადამიანი თუ გაუსწორებელი როგორ უნდა გასწორდეს!... მაგრამ ტარტაროზმა იი ასე ვასწორა იგი.

საჭამისსერი (გურბი)

რომელია ის გლეხი, რომ არ ვაგებს ამ ჩემს ქსელში? ვაგებმა,— მივარდები და ამ კლანჭებს ჩავდებ უელში. ცარგი არის ეს ხელოზა, ამას მოაქვს ქაქარია. ამით ვცხოვრობ, მხოლოდ ამით ობობაზე ზაქარია. მე რა მივირს, თუ გლეხებში უფიცები აქ არიან! იმათ ფულებს რომ დავხტუებ,— ჩემთვის იგი ზაქარია.

არც არის ვასაკვირია, რომ ყვილამ ჩვენ შეგვეპოოს. საჭამისსერი ასე წარმოსდგება: ხალხის ჭონება—კოლოპერატევი, ბანკი, სკოლა,—ყველაფერი ეს საჭამია, ანუ შესაქმელია. როცა შეგმა ხალხის ჭონებას, შერმე დი-წვება სერი. ამ ორ სიტყვიდან (საჭამია, სერი) წარმოსდგება ჩვენი თემის სახელი: საჭამისსერი.

მაგრამ არსებობს კიდევ მეორე ვარიანტი, უფრო სწორი და შესადარი, თანაც ძსტორიულად გამართლებული.

საჭამია ნიშნავს იმ ალაგს, სადაც შინაური საქონელი მსხვერპლა ხებნდება მგლებისა და ტურების იმ სერაზე, სადაც ეხლა რაოწნული დაწესებულებებია: კოოპერატევი, სას-სამ. ბანკი, აფთაპია და სხვა.

ამიტომ არც ვასაკვირია, თუ აქ ახლაც უწინდელი სებური ამბები ხდება.

მაგრამ ჩვენ სხვა რამე გვიანტერესებს. ბანკში ხაზინადრად იყო რაგდენ კინტრატე, რომელიც პირველად გლეხებს „სულში უძერებოდა“. მაგრამ ბოლოს მოხდა მარჯვნივ გადახრა. ეს ამემარჯვინება“ აღფეისი ცხოველქემ არ მიიღო... რაგდენი მოხსნეს; აზნა მშევილობისა“ მარშით მოაცილეს ადამიანი საკუთარ სახლადი.

მკ.და — ვანაგრძობს კიკოლიკო, — ცარგი იქნე ზოდა ზაქარიასაც ანახვედენ გამახლს, როგორც ეს უქნენ დათუკო საოწნებს, რომელიც ეხლა ამოუკვიანდა“.

ჩვენც ერთადერთ საშუალებად მხოლოდ ეს მიგვაჩნია. მართალია: ეხლა ზაფხულია, მაგრამ არა უშავს; დასვენდა მინც მოუხილება ზაქარიას.

!!!პასუხი!!!

სად. ზორაგოულში „მკლავაქემ“ სცემა მუშა დიდიძეს. დიდიძემ უჩივლა მას... ფაქტი დადასტურდა; მაგრამ „მკლავაქემ“ დაუსჯელი დარჩა.

— რატომ? — შეეკითხა დიდიძემ.
— კაცო, კაცმა 12 აბრლოს ცეცხმა, მას შემდეგ ზომ ხედავ რამდენა დრო გავიდა. მისი ნაკეში გვირდები და იარები უკვე მორჩა, და რაღა დროს ახლა მისი დასჯაა! — იყო პასუხი ასეთი... მართალია: შეიძლება ჯერ არ თქმულია, მაგრამ სიტყვას რა შნიშვნელობა აქვს! თვითონ საქმე შეტყველებს ამ სიტყვებს და არა ჩვენ.

რაგდენ ეხლა ზის სახლში და ამბობს: — სადალენი ჩემბერლენი ვანახ აღფესეცი, რომ ჩემი „მემარჯვენეობის ხაზი“ გაიტარებია? ეს აღრო ონდა მქონდობდა...
კიროლიონ.

წ. შ. რაკი სიყვეთ ჰქენი, ტარტაროზო, და წერილი დამბეჭდეთ, ბარემ ესეც დაუბრტყა:

— საჭამისსერის სამკოთხველოს გამგემ კოლის მოყენის გამო სამკოთხველო ერთი ვეირით დააქცეა.

— აფთიაკისა-გამე კეირა-უქმე დღეებში არ აეკეთებს წაბლებს, რითაც ხელს უწყობს ავადმყოფების მადე ვარდაცვალებებს.

— ღერის სმა აეკრძალა მასწავლებლებს: ვალოდაის და რაფფელს; ხოლო ენერას და პროკოპის მცხსადი ცალ-ცალკე სთარული, რაც გამოწვეულია... (გამოტრუებულია).
გ-6.

სენტიმენტალური შინაგარეობა

აკოვ სააკოვს (სიღნაღი): კარგია. თანდათანობით მოვითავსებთ. მოგვინდოვით კიდევ რამოდენიმე მოთავსებულად ლღვენიდეთ ნომერი.

სკვინჩას (საჯავახო): „ეგრძე ვაჭერის არაფერი გავგებთ, გარდა იმისა, რომ ფული გაყვდიფონ“-ის (ჩხლა გაიგეთ ეს ამბავი?) სანიმუშოთ მოვაცილო“

მომიტანეს საქმელი
შუღუწვავი პირცია.
დაკითხვები თავის-თავს:
— ტყავია თუ ზორცია?

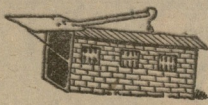
ვინ დახთვალის რამდენი
შიგ ჩაწარვადან შერეები.
მართალს ვამბობ, მერწმუნენ
მე მას არ ვმტყნებთ.

კერძს პირი ვერ დაგადენ,
ნაინც მივეც ფულთა...
ყელს მომაწვა შიგანი,
ამერია გულთა...

შორს, შორს...—აქ არაფერად დავემართოს. მოისაქმეთ უსკერო გოდორში და პატრეი ეცით საჯავახოვლ თქვენს პატრიისტებელს.

ეწრელს (ვაინ): დარდიც ნუ გაქვთ. რამდენიც არ უნდა „უჩუტს“ აგრონომი კანდელაკი, თავის წილს ზემოთ მიიტყვრ აუტებდა. თუ მიიტყვადამინც თავისას არ მოიშლის, ასწავლეთ ის კვლევა, სადაც გამოკრული იყო ყელის ვაგუთი, რომელმაც მის შესახებ ეწერა. ვფიქრობთ,—ის კვლევა კი გაუძღვება მის თავს.

„აი ბიჭო, არ იცოდეს“-ს (ტობანიერი): კოპერატინის ვორთებებს, რომლებსაც თქვენი კოპერატორები „შეფხანსლავს“, აი ასეთი ხაფანგი მოუხდება. ტარტაროზი

ვიგზავნის მათ დასაქურ და მოსათავსებელ ხაფანგს, რომელიც ტენიკის და გამოვლენების უკანასკნელი სიტყვაა. აქი თქვენზეა დამოკიდებული ვირობების შეპყრობა.

ქალთა წრის წევრს (საქარის თემი, შორანის მხარე): თუ მაშინ გამოაცხადეს, რომ:

— მარჯობა ნებურიძე მართლაც მარგალიტი იქნება ქალთა წრის ხელმძღვანელათა, მაგრამ უხლა, როგორც სწინ, მას ალ. ულიავასთან არსებობა ურთიერთი წრეში მუშაობას, თქვენც ნუ უშლით ხელს და გაანათავისუფლებთ მძიმე მოვალეობისაგან.

„ბანკა“-ს (ნატანები): თუ არ ვცდებით, თქვენს შინაგარეობად გამოდის: პურამიძე, რომელიც, თურმე:

ყბედობს და ლაყბობს მუდამ უამს.
მუშები ფეხზე ჰკიდია;
ნატანებისა სადღურში
მისი სახელი დიდია,

საკვირველია, თუ კი ასეთი სიმძიმე ჰქვიადა, როგორ დადის და კიდევ ბატონობს? ენახოთ ამის შემდეგ.

ფანფორას: გულს რომ არ დაგაკლდეთ, აბა, ვითავესებთ მართლწერის დაცვით თქვენს „რუსთაველის გამზარ“-ს მხოლოდ ერთ კუთხეს (ღობთ ლალიძისწყლის მახლობელ ალაგს):

ახალგაზრდობის სახეიროთა
ხადლი არ ჰყავს რუსთაველის გამზარის-
ხუფველას იქ სურს რომ დრო ატაროს
და ხეყვარული არა აქვთ სხვა გზის..

მოდის და მოდის ქალი და ვაჟი
რავრავობით და ხელები მხარში.
ფეხებს აწყოებენ, თითქოს მათ ესმით
ფულიაშვილის ორცეტრის მარში.

თავლწარბაშლილი არხეგს კურტუმოს.
ლლიავში დღუხის ხუნი ახდის.
მათი შეხედვა თვითმულ წამის
არის დამწველი ახალგაზრდისა.

ჩამოვადი რა ქალაქ ტფილისში,
სხვა აღარ მინდა გამზარის გარდა-
ახალგაზრდული სისხლი მეც მიჩქეგს
და ეს გამზარი მეც შემიყვარდა...

მუ სულდათქმულად და დამწველებით
ლამაჷ ქალენის ვერ შევხმულ ცქერა.
სჯობს რომ მოვმორედ გამზარისა, თორემ
გადავარევი მე ასე მჯერა...

(აბაზე უფრო?) აბა, თავს უშველით და ისევ მამიშე ნის კერას მიაკითხე სოფელში, თორემ სიტყვ კიდევ უფრო მოიმატებს გამზარზე.

აგილი რადაპციის მიმართ.

ვათხოვთ დამიდასტურათ, რომ თქვენს ჟურნალს № 101-ში მოთავსებული „გლეხი“-ს ფსევდონიმი წერილი ზალვა გ. მალიაძის შესახებ მე არ მეკუთვნის.

ლელენ-მარცილისის შეიძლევის მისწავლებელი: ჭრისტეფორე ირაკლის ძე მალრადე.

რადაპციისაგან: გაღასტურებთ, რომ ხსენებულა წერილი არ მეკუთვნის ქ. ი. მალრადეს.

„ბარტაროზი“-ს შემდეგი ნომერი 105

სკანდინავიური საგაგფო-სამოღსწავლო ნომერი

ამხვე ნომერში გაზაცხადდებს
პონეპარსის შაღაგაგი

ბ ზ ა ს ი ქ ი თ ჰ ქ ო ნ ი ა

შანხაიში ინგლისის მეფის დაბადების დღის აღსანიშნავად გამართულ დღესასწაულის დროს ჩინეთის მოსახლეობაში გავრცელდა გომინდანის ფურცლები, რომელშიაც სხვათა შორის სწერია:
 „ჯოჯოხეთის ტარტაროზს გაუგზავნეთ გვირგვინოსანი მუქთა-ხორა“.

(ღებეშვილიან.)

ბარტაროზი (ინგლისის მეფეს—გიორგის ატლეს ჯოჯოხეთში): ძალიანაც რომ არ გინდოდეს, მაინც უნდა შეეცადო ოთხას მილიონიან ხალხის სურვილი. აქ არავისათვის საჭირო არა ხარ; იქ კი ნიკოლოზს მაინც ასია-მოგნებ შენი მისვლით...